

รายวิชา กลุ่มบูรณาการ (แกนหลักสังคมศึกษา)

เรื่อง คัมภีร์และหลักธรรม ของแต่ละศาสนา (1)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ผู้สอน ครูกมลรัตน์ พูลน้อย

คัมภีร์และหลักฐาน ของแต่ละศาสนา

พระไตรปิฎก ในความเข้าใจ
ของนักเรียนหมายถึงอะไร

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ **พระไตรปิฎก** ซึ่งบรรจุคำสอนของพระศาสดาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือว่าเป็น**คัมภีร์สูงสุดในพระพุทธศาสนา**

คัมภีร์ศาสนาพุทธ

พระไตรปิฎก หมายถึง คัมภีร์ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

ศาสนาพุทธ

คำว่า **พระไตรปิฎก** มาจากภาษาบาลี

ติปิฎก

แปลว่า ตะกร้าสามใบ หรือคำสอน
สามหมวด

ติ หมายถึง สาม

ปิฎก หมายถึง ตำรา คัมภีร์ หรือกระดาษ

พระไตรปิฎก

แบ่งออกเป็น ๓ หมวดหมู่

๑. พระวินัยปิฎก

๓. พระอภิธรรมปิฎก

๒. พระสุตตันตปิฎก

หมวดหมู่ของพระไตรปิฎก

๑. พระวินัยปิฎก

ระเบียบวินัยและธรรมเนียม
ของพระภิกษุสงฆ์

หมวดหมู่ของพระไตรปิฎก

๒. พระสุตตันตปิฎก

พระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้า
และสาวก รวมถึงภาษิตสาวก
และชาดก

หมวดหมู่ของพระไตรปิฎก

๓. พระอภิธรรมปิฎก

หลักธรรมที่เป็นหลักวิชา

หลักธรรมคำสอนสำคัญ

พระรัตนตรัย

หมายถึง แก้วอันประเสริฐ ๓ ประการ

พระพุทธ

พระธรรม

พระสงฆ์

พระรัตนตรัย

เป็นสัญลักษณ์แทน
พระพุทธเจ้า

พระพุทธ

พระรัตนตรัย

เป็นหลักธรรมคำสั่ง
สอนของพระพุทธเจ้า

พระธรรม

อริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ทุกข์

๒. สมุทัย

๓. นิโรธ

๔. มรรค

อริยสัจ ๔

๑. ทุกข์

คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ

อริยสัจ ๔

๒. สมุทัย

คือ เหตุของความเป็นทุกข์

อริยสัจ ๔

๓. นิโรธ

คือ ความดับทุกข์ หรือนิพพาน

อริยสัจ ๔

๔. มรรค

คือ ข้อปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความดับทุกข์

พระรัตนตรัย

พระสงฆ์

ตัวแทนของพระพุทธเจ้า
ทำหน้าที่ เผยแผ่พระธรรม
คำสั่งสอนของสัมมาสัมพุทธเจ้า

ศรัทธา ๔

ศรัทธา ๔ หมายถึง ความเชื่อที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
เหตุและผลความมั่นใจในความจริง มี ๔ ประการ

ศรัทธา ๔

๑. เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง คือเชื่อว่าการทำอะไรโดยมีเจตนา ย่อมเป็นกรรม คือ เป็นความชั่ว ความดี เกิดขึ้นในตน

๒. เชื่อว่าผลกรรมมีจริง คือ เชื่อว่ากรรมที่ไปแล้วต้องมีผล

ศรัทธา ๔

๓. เชื่อว่าสัตว์มีกรรมเป็นของตน คือ เชื่อว่าแต่ละคนเป็นเจ้าของกรรมที่ตนทำไว้ และจะต้องได้รับผลเป็นไปตามกรรม

๔. เชื่อพระปัญญาและการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า คือ เชื่อว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้หลักธรรมอันประเสริฐ

หลักธรรมคำสอนสำคัญ

โอวาท ๓

คือ **หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า** มีทั้งสิ้น ๓ ข้อ
ที่เรียกว่า **โอวาทปาฏิโมกข์** ซึ่งถือเป็นแก่นแท้หรือหัวใจสำคัญ
ของพระพุทธศาสนา

โอวาท ๓

๑. การไม่ทำความชั่ว คือละเว้นจากการทำสิ่งที่ไม่ดี ซึ่งเป็น
โอวาทข้อที่ ๑ ของพระพุทธเจ้า และมีหลักธรรมที่ช่วยสนับสนุน
การไม่ให้คนทำชั่ว คือ **เบญจศีลหรือศีล ๕**

เบญจศีล

๑. ละเว้นจากการฆ่าสัตว์
และการเบียดเบียนสัตว์

คีลข้อที่ ๒ ห้ามลักทรัพย์

๒. ละเว้นจากการลักขโมย

ศีลข้อที่ ๓

ห้ามประพฤติผิดในกาม

๓. ละเว้นจากการประพฤติผิด
ล่วงละเมิดลูกภรรยาผู้อื่น

ศิลปะที่ ๔

ห้ามพูดเท็จ

โหมก
แม่ว่า จะมา
ทำรายงาน
แต่กลับเอาชื่อ
หุ่นยนต์ตัวใหม่

๔. ละเว้นจากการพูดปด
พูดคำหยาบ

ศิลปะข้อที่ ๕ ห้ามดื่มสุราและของมึนเมา

ขอบคุณรูปภาพจาก : <http://www.khaonaroo.com/680.html>

โอวาท ๓

การทำความดี เป็นโอวาทข้อที่ ๒ ของพระพุทธเจ้า ซึ่งการทำความดีสามารถทำได้โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมต่างๆ ดังนี้

๑) เบญจธรรม

๓) พละ ๔

๒) กุศลมูล ๓

๔) คารวะ ๖

เบญจธรรม

เป็นหลักธรรมที่ควรปฏิบัติ
มี ๕ ประการ

๑. เมตตากรุณา คือ บุคคลใดที่มีเมตตา
ย่อมไม่ฆ่า หรือเบียดเบียนสัตว์

เบญจธรรม

๒. สัมมาอาชีวะ คือ ประกอบอาชีพที่สุจริต

๓. ความสำรวมอินทรีย์ คือ ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ

๔. ความซื่อสัตย์ คือ การพูดความจริง

๕. สติ คือ การรู้สึกรู้ตัว ทำให้ชีวิตไม่ประมาท

โอวาท ๓

การทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์ เป็นโอวาทข้อที่ ๓ ฝึกจิตให้ผ่องใส
ไม่คิดในทางชั่ว เช่น ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น

กิจกรรม

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่ครูกำหนดให้ แล้วให้นักเรียนร่วมกันคิด
วิเคราะห์ว่าเป็นหลักกรรมหรือคัมภีร์ ที่ตรงกับหัวข้อใด

โองาท ๓

พระรัตนตรัย

อริยสัจ ๔

พระธรรม

พระพุทธ

พระไตรปิฎก

ศรัทธา ๔

ชิ้นงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับ
พระคัมภีร์พระพุทธศาสนา

พระไตรปิฎก

๑. พระวินัยปิฎก

๒. พระสุตตันตปิฎก

๓. พระอภิธรรมปิฎก

